

LIBRARY OF CONGRESS
MAY 30 1980
CONF. COPY
CONGRESSIONAL REPORT

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, May 23, 1980

Nr. 99

KORĖJOJE MAIŠTININKAI PAĖMĖ MIESTĄ

LIETUVIAI POLITINIAI KALINIAI SOV. SAJUNGOS LAGERIUOSE

(Tęsinys)

Amerikos Lietuvių Taryba veda okupanto kalinamų lietuvių kartoteką ir iš jos čia skelbiame eilę pavardžių, kad visada prisimindami okupanto skriaudas, keltume pasaulyje balsą dėl kalinamų brolių išlaisvinimo.

46) Petkus Viktoras, g. 1931 m. Aleksandravos k., Raseinių vls. ir aps., už veiklą ateitininkų organizacijoje 1947 m. suimtas, išvežtas į konc. stov. Komi resp. Pabėgo, suimtas Pėčioroje, atvežtas į Intą, 1953 m. paleistas, grįžo į Vilnių. Baigęs vidurinę mokyklą, studijavo Vilniaus univ. Lietuvių k. ir literatūrą, 1957 m. per Kalėdas vėl suimtas, 1958 m. nuteistas 7 m., tris metus kalintas Vladimirio kal. išvežtas į Mordovijos konc. stov., 1965 m. grįžo, Vilniuje dirbo zakristijonu, univ. laboratorijoje ir rinko visų laikų liet. poezijos antologiją. Vėliau dirbo buhalteriu Liaudies meno draugijoje. Disidentų aktyvistas, Lietuvos Helsinkio grupės narys.

1977.VIII.24 suimtas, kalintas, į teismo salę keturių milicininkų surištomis rankomis jėga įvilktas, 1978.VII.13 nuteistas 3 m. kalėjimo, 7 m. griežto režimo lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Vladimirio kal. Dabartinis adresas: 422950 Tatarskaya ASSR, Christophol, uch. UE 148-St. 4, USSR.

47) Petrauskas Bronius, g. 1922 m., nut. 1968 m., kalintas Permės srit. konc. stov.

48) Petronis Povilas, g. 1911 m. Kupiškėje, Panevėžio aps., fėlčeris, 1973.XI.19 suimtas už religinius įsitikinimus ir LKB Kronikos platinimą, 1974 metais nut. 8 m., kalinamas Mordovskaya ASSR, 431 200, Tengushevskaya Rayon, pos. Barashevo, uch. ZhKh 385/3-5.

49) Plumpa — Pluira Petras, g. 1939 m., darbininkas, vedęs, Kaunas. Už rastą pas jį peilių gyvuliams skersti, šautuvo vamzdį su surūdijusiu užraktu ir granatą be sprogdiklio, būdamas 18 metų ažiaus, 1957 m. suimtas, 1958 m. nuteistas 7 m. ir kalintas Mordovijos konc. stov. Grįžo 1965 metais.

1973.XI.19 vėl suimtas už LKB Kronikos ir kt. literatūros spausdinimą ir platinimą. 1974.XII.24 nut. 8 m. griežto režimo lagerin. Kalinamas: Permskaya obl., 618810, Chusovskoy rayon, p. Vsesvyatskaya, uch. VS 389/35.

50) Ragaišis Romas, g. 1942 m. Lazdynų raj., Vilnius, už at-

sišaukimų platinimą ir tautinės vėliavos iškelimą 1961.V.25 nut. 4 m., kalintas Mordovijos konc. stov., 1965 m. grįžo į Vilnių. Meistras optikas. 1979.I.10 suimtas, apkaltintas spekuliacija akiniais, kalintas Lukiškių kal. Nuteistas 7 m., kalinamas Mordovijos konc. stov. 19.

51) Ramnauskas, 20 m., Vilniaus univ. chem. stud., už religinių pažiūrų gynimą 1976 metais suimtas.

52) Randis Zigmantas, g. 1920 m., nut. 10 m., kalintas konc. stov. 36.

53) Rašytinis Albinas, kalintas konc. stov. Rusijoje.

54) Rekašius Benius, g. 1927 m., nut. 1955 m., baumė 25 m., kalinamas konc. stov. 36.

(ALT Informacija)
(Bus daugiau)

AMERIKIECIAMS ĮGRISO KRIMINALINIAI NUSIKALTIMAI

Didesniuose Amerikos miestuose gyventojai pradėjo kovoti prieš kriminalinį elementą pasipriešinimu ir bendradarbiavimu su policija. Štai keletas neseniai įvykusių faktų:

— Cincinnati mieste šeši reikšmingi nugalėjo ginkluotą autobusą grobiką ir jį atidavė policijai.

— New Yorko mieste keleiviniai sutartiniai puolė vagis bei kišenvagius ir juos atidavė policijai. Tai įvyko net tris kartus vienoje dienoje.

— Indianapolis 60 m. moteris šautuvu sulaukė į garažą įsiveržusį vagį ir atidavė jį policijai.

— Klevelande vienas motoristas vijosi plėšiką, apipšęs jį autobuso laukiančių 77 m. senelę.

— Los Angeles mieste moteris įvyko tiesiai į policijos rankas plėšiką.

— 21 m. New Yorko gyventojas sulaukė vyrą, peršovusį du policininkus.

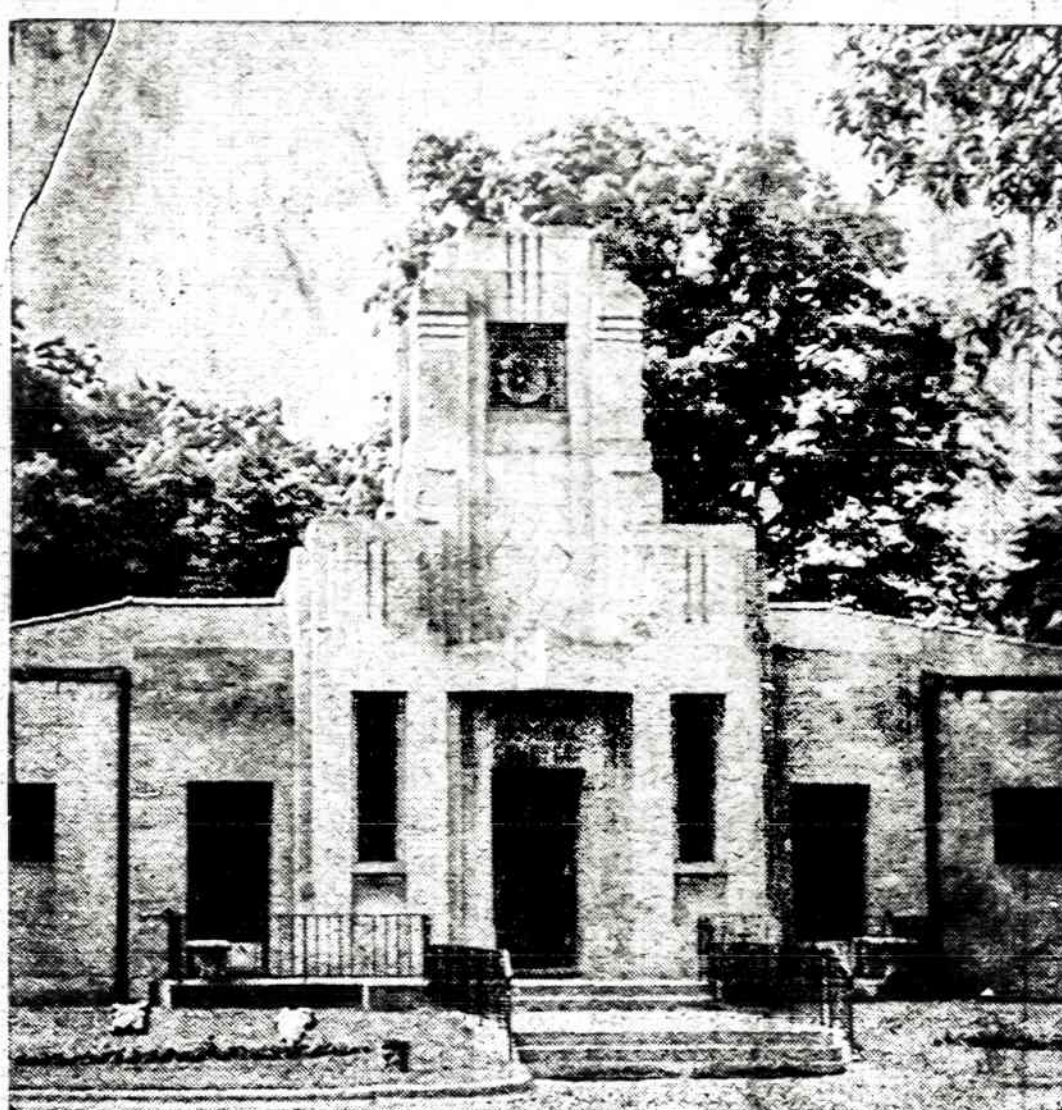
New Yorko Kriminalinės teisės kolegijos profesorius Robert Panzarella pareiškė, kad daugeliu atvejų žmonės gali sėkmingai pasipriešinti be rizikos savo gyvybei. Dar daugiau gali padėti kaimynai arba nusikaltimo liudininkai.

BANDO ATSTATYTI VIENYBĘ

Prezidento Carterio rinkiminės strategijos planuotojai, siekdami vienybės partijoje, nori taikos su senatūriumi Kennedy ir jo šalininkais. Carteris žada siūlyti šalininkams aukštas vietas Demokrato partijos komitete, o senatoriui Kennedžiui — didesnę įtaką sudarant partijos platformą.

Ronald Reagan kampanijos patarėjai siūlo jam pasiūlyti buvusiam prez. Gerald Fordui viceprezidento vietą. Nors G. Fordas pasiūlymo nepriimtų, bet tai būtų geras bandymas atstatyti partijoje vienybę.

— Prez. Carteris apžiūrėjo šv. Elenos ugnikalnio sritį.

Lietuvių Tautinėse kapinėse Kapų puošimo diena bus minima pirmadienį, gegužės 26-ąją, 11 val. ryto.

PRANCŪZAMS LABAI NEPATIKO SEKRETORIAUS MUSKIE PAREIŠKIMAS

DEL AFGANISTANO PRANCŪZAI NENORĖTŲ
VISAI IZOLIUOTI SOVIETŲ SAJUNGOS

PARYŽIUS, Prancūzija. — Jei Brežnevo susitikimą. Anksčiau prancūzų prezidentas turėtų pradėti duris išeiti laukan, tai jis iš anksto neprašys Amerikos prezidento leidimo, — pareiškė Prancūzijos užsienio reikalų ministras Francois Poncet, patyręs apie trečią dieną padarytą sekretoriaus Muskio pareiškimą apie Prancūziją.

Prancūzijos užsienio reikalų Ministeris Francois Poncet, dar rydams pareiškimą parlamentui apie prezidento Valery Giscard d'Estaing pasimatymą su Brežnevu Varšuvoje, pareiškė, kad Prancūzija yra nepriklausoma ir gali pasimatyti su kitų valstybių galvomis, kada jai atrodys reikalinga. Ministeris aiškiai pabrėžė parlamentui, kad Prancūzijos vyriausybė nutarė palaikyti santykius su Sovietų vyriausybe, nesiklausant kitų sutikimo.

Sekr. Muskis spaudos atstovams antradienį pareiškė, kad Prancūzija, būdama Šiaurės Atlanto Sąjungos bendradarbis, būtų turėjusi iš anksto pranešti kitoms š. Atlanto s-gos valstybėms apie konferenciją su Brežnevu ir lenkų komunistų vadu Giereku.

DEL AFGANISTANO
NENORI PYKTIS

Šių debatų metu paaiškėjo prancūzų vyriausybės skirtingos pažiūros dėl Sovietų karo jėgų įsiveržimo į Afganistaną. Prancūzų vyriausybė norėtų, kad Sovietų karo jėgos pasitrauktų iš Afganistano, bet jeigu rusai neišsikraustys, tai kažin ar verta, galvoja prancūzai, dėl to visiškai izoliuoti Sovietų Sąjungą.

Prancūzija, matyt, informavo Maskvą apie skirtingas savo pažiūras, todėl Gromyka buvo atvykęs į Prancūziją ir tarėsi su Prancūzijos prezidentu. Gromyka suorganizavo Giscard'o ir

KONFISKAVO DIDELIUS KOKAINO KIEKIUS

FLORIDOS MIESTAS, Fla. — Pakraščiu sargybai pavyko sučiupti nepaprastai didelius kokaino kiekius, bandytus įvežti į JAV. Pakraščiu sargybinis S. A. Dutcher, pabėjęs vieną pravažiavusį naują 1980 metų automobilį, panorą paklausinėti savininką ir patikrinti, kas toje mašinoje buvo. Jam nepatiko, kad vieno rato fenderis buvo truputį nusmukęs. Naujos mašinos visos apsaugos turėtų būti lygios.

Sargybinių pastabi akys viską surado. Paaikškėjo, kad tas šoferis vežė didžiausią kokaino kiekį į Ameriką. Tuojau buvo pakviesti specialistai, kurie apskaičiavo, kad mašinoje buvęs kokainas buvo 100 milijonų dolerių vertės.

Ramon Villarreal, kuris yra geriausias kokaino vertintojas ir žinąs narkotikų pirklių kalbą, pareiškė, kad pakraščiu sargams pavyko suimti patį didžiausią kiekį narkotikų, įvežamų vienoje mašinoje į JAV.

MOTERYS NEATSILIEKA

Keturiolika mergaičių trečią dieną sėkmingai baigė JAV Pakraščiu sargybos akademiją, esančią New London, Conn. Jos bus paskirstytos jaunesniais jūrų karininkais pakraščiu apsaugos laivuose. Armijos, laivyno ir aviacijos akademijos pirmąsias akademikas išleis sekancią savaitę.

VIS DAR ŽUDOMI LIBIJOS PILIEČIAI

Libijos agentai antradienį nužudė Libijos pilietį, miško medžiagą pirkli, pasitraukusį į Romą. Tą dieną Atėnuose buvo nužudyti jaunos libietis, baldų dirbtuvės darbininkas. Buvo išmetyti lapeliai, kad liaudies prieštai bus surasti bet kur.

— Aukso uncija ketvirtadienį kainavo 507 dolerius.

JERUZALĖS KLAUSIMĄ TEKS SVARSTYTI

KAIRAS, Egiptas. — Praeitą savaitę Izraelio parlamentas Jeruzalės miestą paskelbė Izraelio sostine ir tikėjosi, kad taikos konferencija šio seno miesto tiesių visai nesvarstys. Bet tikrovė yra visai kitokia. Prezidentas Anwar Sadat pranešė Izraelio vyriausybei, kad Jeruzalės klausimas turės būti svarstomas sekanciam taikos konferencijos posėdyje. Jeigu Izraelis, paskelbdamas Jeruzalę sostine, tikisi neleisti taikos konferencijoje svarstyti Jeruzalės likimo, tai jis labai klysta. Tokia Izraelio pozicija atidėtų ilgiems laikams taikos klausimą.

Egipto prezidentui Sadatui atrodo, kad pačiam Izraeliui geriau dabar siekti Artimųjų Rytų taikos, o ne vilkinti viską nežinomai atečiai. Prezidentas Sadatas mano, kad taikos klausimo vilkinimas gali būti labai pavojingas visiems Artimųjų Rytų gyventojams, o ne tik Izraeliui.

PAGALIAU MIAMI MIESTE BUVO RAMI DIENA

Trečią dieną Miami mieste buvo visiškai ramu. Atsuktas draudžiamas judėjimo laikas, apie 700 policininkų ir 3,600 nacionalinės gvardijos karių grįžo į nuolatinės vietas bei į namus. Manoma, kad prezidentas Carteris aplankys maisto nusiurbtą apylinkę.

NAUJOS KORĖJOS VYRIAUSYBĖS DAUGUMA SUDARO KARIAI

STUDENTIJA REIKALAUJA DEMOKRATINĖS
VYRIAUSYBĖS IR LAISVŲ RINKIMŲ

SEULAS, P. Korėja. — Praeitą trečią dieną maištininkai, vadovaujami studentų ir nepatenkintų gyventojų, užėmė visą Kvandžiu (Kwanju) miestą ir visas savivaldybės įstaigas. Pradžioje buvo skelbiama, kad miesto gyventojai nieko kito nenori, kaip panaikinti karo stovį ir įvesti krašte demokratinę tvarką. Maištininkai labai nepatenkinti kariuomenės vadais, besikišančiais į visus Kvandžiu reikalus.

Kvandžiu yra ketvirtas didžiausias Pietų Korėjos miestas. Demonstracijose dalyvavo virš 200,000 nepatenkintų žmonių. Pradžioje policija bandė priešintis, bet vėliau, pamačiusi tokias dideles nepatenkintų minias, nutarė pasitraukti ir iš viso nesikišti.

Paciami Seule ketvirtadienį paskubomis buvo sudaryta nauja vyriausybė, kurios daugumą sudaro kariai.

Paprastai Korėjos kabinetai sudaryti reikalinga daugiau laiko, bet šį kartą visiems aišku, kad naujas kabinetas bus sudarytas žymiai greičiau, negu paprastai tokiais atvejais daroma. Patys ministrai nori anksčiau patirti savo teises ir planus artimiausiems darbams. Kvandžiu mieste esantis garnizonas nenorėjo eiti į gatvę ir pradėti kautynes su ginkluotais jaunuoliais. Policija taip pat suėjo į savo centrą ir visai nesikišo į riaušinių demonstracijas.

Krašto prezidentas Choi Kyu Hah ir kariuomenės vadovybė bijo, kad Šiaurės Korėjos komunistai neorganizuotų karinės ekspedicijos į pietus. Prasidėjus suirutėi, komunistai galėtų organizuoti žygį į Pietų Korėją ir užimti visą kraštą, nors šiaurės

G. BUSH NEPATENKINTAS

George Bush, sekias respublikonų nominacijos į Baltuosius Rūmus, pakaltino žinių tarnybą šališkumu, nes nepamėjęs jo pirmųjų rinkimų laimėjimo Michigano valstijoje. ABC-TV ir CBS-TV laikė laimėjimą nereikšmingu, nes pirmaujantis kandidatas Ronald Reagan turi jau pakankamai delegatų respublikonų konvencijai.

VENECUELA PAKĖLĖ NAFTOS KAINAS

NEW YORK, N.Y. — Venecuela pakėlė naftos kainas \$3.50, o Persijos įlankoje esančios Kataro valstybės vyriausybė naftos statinės kainą pakėlė \$2. Dabar už Venecuelos naftą teks mokėti \$34.25, o Kataro valstybės statinė kainuos \$32. Saudi Arabija praeitą savaitę pakėlė kainas \$2. Irako ir Kuveito valstybės taip pat \$2 pakėlė naftos statinės kainą. Nigerija yra vienintelė valstybė, nepakėlus naftos kainų.

Specialistai apskaičiuoja, kad netolimoje ateityje amerikiečiai turės mokėti, jeigu ne tris, tai bent 2 centus daugiau už galoną gazolino.

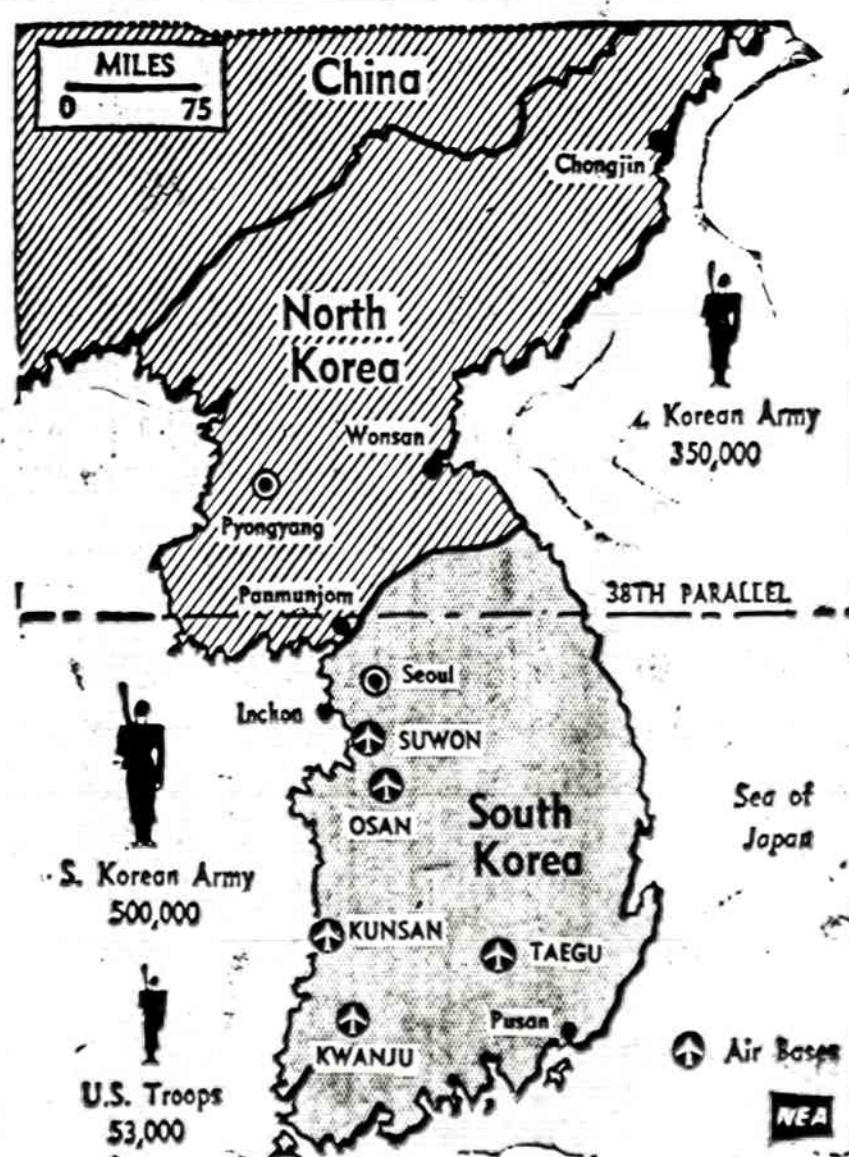
Venecuela yra valstybė, iš kurios amerikiečiai įveža daugiausia gazolino. Venecuelos gazolinas naudojamas visiems automobiliams.

radijas pakartotinai skelbė, kad Šiaurės Korėja nemano pasinaudoti dabartine suirutė.

Pietų Korėjos vyriausybė turi didoką skaičių karių visame P. Korėjos pasienyje. Jeigu šiauriečiai bandytų prasiveržti, tai 4-da visas kraštas organizuotųsi ir gintųsi. Prasidėjus suirutėi, kilo sumanymą perkelti pasienį saugojančius karius į riaušių vietas, bet vadovybė nutarė iš fronto jų neišleisti.

Prezidentas Hah, prašydamas sudaryti naują kabinetą, pabrėžė, kad reikia bandyti galimai greičiau praversti demokratinius ir teisingus rinkimus.

Kariuomenės gadovybė buvo pasiuntusi į Kvandžiu miestą geriausius parašiotininkus, kad apsaugotų svarbesnes valstybės įstaigas, bet paskutiniu metu įsakė parašiotininkams pasitraukti iš miesto. Kariuomenės vadovybė nenori didesnio krauto praliejimo. Prezidentas patarė naujam kabinetui paruošti deklaraciją taikai ir tvarkai atstatyti. Pradžioje prezidentas nenorėjo priimti buvusio kabineto atsistatydinimo, bet paskutiniu metu jį priėmė, nes matė, kad maistas gali plisti ir sudaryti daugiau sunkumų. Maištininkams pavyko pagrobti vieną nedidelį ginklų sandėlį, bet karinė vadovybė tikisi juos nuginkluoti ir riaušinininkus patraukti teisman.

Pietų Korėjos maištininkai užėmė Kwanju miestą, visas jame valdžios įstaigas ir išvijo atskridusį parašiotininkų dalinį. Jie išnešiojo ginklų sandėlyje buvusius ginklus.

KALENDORELIS

Gegužės 23: Merkurijs, Dezerijus, Tautvyda, Gertautas, Linas.

Saulė teką 5:26, leidžiasi 8:11.

Oras giedras, šiltas.

PASTABOS IS TOLO

Klaipėda — 50 metų — Cleveland

Tokį labai platų, geografinių ir labai ilgą, laikų, mastu mano gyvenimo patirties tarpinį išgyvenimą — žmogų būvome nuvykę Cleveland — Alf. Mikulskio (kompozitoriaus) 50 metų muzikinės kūrybos ir jo vadovavimo Lietuvos Tautinio Mėnės Choro Antrajam 40 metų veiklos sukakčių minėjimo proga, gegužės 4 d. Išgyvenome tai minėjimą, Clevelande, labai dideliu dvasiniu pakilimu, juo labiau, kad prieš 50 metų abu būvome Klaipėdos choro dainininkai, o aš net ir pirmininku — kai tada dar visai jaunas muzikas (baigęs Klaipėdos konservatoriją), vėliau buvo pakviestas ne tik to (Klaipėdos) choro — bet ir jau tuo laiku suorganizuotos Klaipėdos Krašto Giedotojų Draugijų S-gos chorų (kurių buvo virš 20) — vyriausiu dirigentu. Taip jau likimo kortos tada susidėstė, kad visą eilę metų man teko eiti biurokrato pareigas (būnant šaulių S-gos tarnautoju XX-tos Rinktinės (Klaipėdos krašto) štabe — apimančias tos Giedotojų Draugijų (chorų) S-gos reikalų vedėjo-administratoriaus pareigas. G. D-ju S-gos pirmininku buvo XX-tos šaulių rinktinės vadas Jurgis Brūvelaitis, bet būdamas užimtas politinė lietuvių veikla (jocje labai repektuojamas) Klaipėdos krašte — tiesioginiais šaulių reikalais rūpintis mažai turėjo laiko Klaipėdos Krašto Giedotojų Draugijų S-gos pirm-kas Jurgis Brūvelaitis Klaipėdoje (ir Krašte) buvo pašauktas didesniems darbams Lietuvos politinėse as-

piracijose, negu tik vadovauti šaulių rinktinei, kurios sudėtyje buvo įsteigta ir išvystyta Giedotojų Draugijų Sąjunga — mano laikais apėmusi, 22 chorų (įskaitant Klaipėdos centrinių), J. Brūvelaičiui užimant rak-tines politines (lietuviškas) pozicijas, net Kl. Kr. Direktorijos pirmininko pareigas — man lik-davo administruoti visos Giedotojų Draugijų s-gos reikalus, ku-riuose buvo ir Alf. Mikulskis be-tyti dirigentai krašte su savo programomis: repertuarais mies-to ir kaimo chorams, algomi-telionės išlaidomis, dienpinigiais ir kitokiais biurokratiniais "rei-kaliukais" — kurių tokia admi-nistracija negalėjo išvengti. Pas-tebėjau čia kiek daugiau mano biurokatišką "veiklą" tais lai-kais, surištą su komp. A. Mi-kulskio muzikinės karjeros pra-džia prieš beveik 50 metų, no-rėdamas pabrėžti tai, kad dar-tebėra gyvų liudininkų net nuo-jo muzikinės karjeros pradžios Gal yra išlikę tokių ir daugiau, tai būtų labai gerai jei ir šia komp. A. Mikulskio sukakties proga spaudoje savo, kad ir trumpus prisiminimus, spaudo-je paskelbtų. Sakau prieš be-veik 50 metų, nes A. Mikulskis tik baigęs Klaipėdos konservato-riją 1930 m. pradžioje išvyko į Kauną, iš kur Klaipėdon grį-žo 1932 metais, kai buvo pak-viestas vyr. dirigentu Klaipėdos krašto Giedotojų Draugijų cho-rams. Spėju, kad nuo čia ir pra-sidėjo A. Mikulskio muzikinis gyvenimas, nes kaip tik čia jam susidarė labai palankios sąly-gos vystyti savo sugebėjimus muzikiniame pasaulyje — ga-

vus tokią plačią dirvą — net 22 chorų (jis buvo nuolatiniu Klaipėdos centrinių choro diri-gentas, gi kitų chorų veiklą pri-žiūrė'o juos nuolat lankydamas ir tardamas su tų chorų diri-gentais).

A. Mikulskis buvo didelio ry-zto ir talento jaunas muzikas ir o lietuvišką misiją dviejų kul-ūrų sankryžoje Klaipėdos kraš-tyje kaip tik, atrodo, atitiko jo pa-aukimo dvasią ir veržlumą. Esu beveik tikras, kad A. Mi-kulskio išstėjimas netoli de-simtmečio Klaipėdoje su daugy-be chorų (jis pats vėliau įsteigė šaulių ir kt. chorų) ir kartais labai sunkiomis, veiklą trukdan-čiomis — iš vokiečių pusės ypa-čiai provincijoje — aplinkybė-mis bus kait tik prisidėję didele-žalimi prie to, kad jis su čiu-rlioniečiais tebežygiuoja jau 40 metų. Kaip ir Klaipėdoje, taip ir išeivijoje A. Mikulskio misija liko beveik ta pati: Klaipėdoje jo vadovaujami chorai stengėsi lietuvių pažadinti ir ugdyti, išeivijoje LTM Čiurlionio ansam-blis stengiasi lietuvių išlaikyti.

Tokios, labai trumpos, mano kaip buvusio A. Mikulskio bendradarbio Klaipėdoje prieš be-veik 50 metų, pastabos minint dabar jo ir jo vadovaujamo an-samblio sukaktis.

Sukakčių minėjimas Clevelan-de, gegužės 4 d., buvo labai ge-rai suorganizuotas, nes tam iš-anksto buvo rengtasi ir begalė minėjimo darbų atlikti jau aks-tokai sudarytas sukakčių minė-jimo komitetas tokios sudėties: pirm-kas Jaunutis P. Nasvytis, sekr. — Jurgis Malskis, išd. — Ona Jokubaitienė, nariai — dr. Danielius Degesys ir Juozas Stempužis.

Teko to komiteto paslauga ir man pasinaudoti, kai šis žmogus nutarėva minėjimų progą vykti

Debiutantė KAROLINA LAIMUTĖ KAUSAITĖ.

Antaninos ir Petro Kaušų dukra, Chicago, Ill., šimet baigė Marijos aukštesniąją mokyklą bei Chicago aukštesniąją litu-nistinę mokyklą. Priklauso lietuvių skaučių organizacijai ir tautinių šokių grupei. Yra laimėjusi medalius bėgimo lenk-tynėse. Skambina pianiniu, renk-pa pašto ženklus ir domisi numizmatika. Slidinėja, žaidžia tinklinį. Tolimesnės studi-joms yra pramaciūsi gailėstingųjų seserų profesiją.

Chicago Lietuvių Moterų klubo tradicinis Gintaro balius įvyks birželio 7 d. Conrad Hilton viešbučio didžiojoje salėje.

Clevelandan, paskambiau kom-ito sekretoriui J. Malskiui, pra-sydamas nurodyti artimiausią viešbutį esantį prie minėjimo auditorijos — Dievo Motinos Nuolatinės Pagelbos parapijos salės. J. Malskis (nebuvoime pa-žįstami) suteikė mano prašomas informacijas, nurodė gerą vieš-butį, o beto dar laišku pranešė ir smulkia minėjimo programą, kuri tada spaudoje dar nebuvo paskelbta. Tas J. Malskis palaugūmas labai man patarna-vo orientuotis Clevelande, kur apsigyventi, susigaudyti (iš ank-što) kur, kada ir kas bus. Nors Clevelande jau ir anksčiau esu buvęs porą kartų, tai vistiek to miesto nepažįstu, dėlto tokia in-formacija ypačiai labai naudin-ga, kai svetimame mieste nori patekti net į kelias vietas tiks-liai nustatytą laiką.

Šeštadienį (gegužės 3 d.) pa-vakary aerodrome vos spėjome pagauti limuziną — pagal tvar-kraštį sustojantį ir prie mūsų viešbučio (kuriam dar iš Los Angeles telefonu buvau kam-barį užsakęs), nors tai pusėti-nai brangus kelias, bet jeigu ne-būtume pagavę to (paskutinio — šeštadienį) limuzino — taxi bū-tų kainavę turbūt dvigubai. Su-sitvarę viešbutyje (tikrai labai geras) — tuo, telefonu, susiži-nojome su mūsų senais pažis-tamais, "užsiregistruodami" kad esame Clevelande, ir kad susitik-sime sekmadienį — šv. Jurgio bažnyčioje, kurioje, pagal pro-gamą, numatyta 10:30 val. mi-šios kuriu metu LTM Čiurlio-nio ansamblis, palydimas tauti-nių muzikos instrumentų orkes-tro, giedos komp. A. Mikulskio mišias UŽ KENCIANČIA LIE-TUVĄ. Esu girdėjęs tas mišias giedant Clevelando katedroje — ALTos suvažiavimo ir IXto kon-greso metu (1979 m. spalio 14 d.) kas manyje paliko nemirš-tamą įspūdį. Norėjau, kad ir žmogus, buvusi A. Mikulskio cho-ristė Klaipėdoje, būtinai tas mi-

šias išviso (ypač čiurlioniečius giedant) girdėtų. Lėktuve, pa-keliui į Clevelandą, taip ir su-tarėme: jeigu jau kur nesuspė-sime, na — bus gaila, bet jau į šv. Jurgio bažnyčią (to sekma-dienio 10:30 val. mišias) turime patekti bet kokia kaina. Ir pa-tekome ir su kaina: taxi reikėjo laukti ilgai (o tai dilgino nervus kad nepavėluotume), o kai mums nepažįstamomis apylin-kėmis ir miesto gana nevilio-jančiomis gatvėmis atsidūrėme prie "kampu" (rodos Superior ir 66-tos) — tai taxi skaitliukas ro-dė gana "imponuojančią" doli-rių skaitlinę... Bet — tam aš buvau pasirėngęs... Svarbu — patekome kur norėjome ir lai-ku.

Mišios, žinoma buvo "magni-ficent" — bet kokių požiūriu. Kun. B. Ivanausko skambus, labai geros tarenos lietuviškas žodis ir giedotinė malda — da-rė labai gerą įspūdį, tai ką gi bekalbėti apie čiurlioniečių bal-sus giedant "Viešpatie pasigai-lėk", "Tikiu į Dievą", nekalbant jau apie kitas giesmes — nus-kambėjusias lygiai didingai ir iš-kiilingai. Širdis kilo dangaus aukštybesna. Kad žmonos aki-mis nuriedėjo kelios ašaros — nesistebiu, nes taip buvau mi-šiomis sujudintas spalių mėn-(ALTos suvažiavimo proga) Cle-velando katedroje (rodos šv. Jono), kad ir man tada padrėko akys.

Kun. dr. T. Žiurailio pamoks-las buvo puikus, bet (bažnyčio-je) kiek ilgokas. Šv. Jurgio bažnyčioje tikinčiųjų buvo prisirinkę nei daug — nei mažai (negaliu spręsti toje bažnyčioje atsidūręs pirmą kar-tį išviso ir dargi tokio iškilmi-ngio minėjimo proga), bet buvau labai nustebintas, kai atėjo lai-kas (mišijų metu) priimti šv. ko-muniją: atrodė (man) kad ku-ne visi mišijų dalyviai nori išeiti per užpakalines bažnyčios (pro altorių) duris, kol susigaudžiau,

FONDAS "NAUJIENOMS" REMTI

I "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS IR REMEJUS

Išėjimo spauda visuomet buvo idealistų spaudos žmonių pasisąjėntimo ir sąmoningų tautiečių paramos vaisius. Ji buvo ir liks pačia pagrindinio tautinio išlikimo sąlyga. Be savos spau-dos tautinis išėjimas ryšys nutrūksta ir išėjimai dingsta, tapdami svetimųjų traša.

"Naujienoms" 65 su viršum metų atliko išėjimo švietėjo, kul-tūros skleidėjo, ryšininko ir kovotojo už tiesą uždavinius. Oku-pavus Lietuvą, "Naujienoms", kaip ir kita patriotinė spauda, stojo kovon už tautos laisvę, informuodamas per lietuvių pasaulį apie tautai daromas skriaudas, šaukdamas kovoti su okupanto agen-tais ir jų skleidžiamu melu. "Naujienoms" rėmė ir bešalyginiai remia tautos laisvinimo veiksmus. Kai dalis lietuviškos spaudos "suminkštėjo" okupanto atžvilgiu, o kita net išdavė laisvinimo kovą, "Naujienoms" — lyg ta uola — išliko pastoviai kovingos.

Laiko ir gyvenamo mato sunkumai yra palietę "Naujienas". Kaip akcinė bendrovė, "Naujienoms" neturi religinių ar labdaros priedangų nuo vis didėjančių mokesčių. Užtat, būrys skaitytojų ir rėmėjų, susijungę į šį Fondą, ateina į talką "Naujienoms", tikėdamiesi, kad ir kiti prisidės.

Fondo tikslas yra sudaryti atsarginį kapitalą šalia normalių laikraščio pajamų, kuris užtikrintų "Naujienų" leidimą ir reikia-mus — neišvengiamus pagerinimus. Siekdamas palengvinti "Nau-jienų" vadovybės darbą, Fondas taip pat skatina savo narius ieškoti naujų prenumeratorių bei skelbimų.

Fondo valdybą dviems metams yra išrinkti penki nariai ir du kandidatai. Fondo nariais, su teise rinkti ir būti renka-miems, yra visi aukotojai, paaukoję Fondui per metus ne ma-žiau \$10. Paaukoję \$100 — skelbiami "Naujienų" Rėmėjais, o paaukoję \$1000 ar daugiau — "Naujienų" Mecenatais. Aukos ir Fondo apyskaitos bus skelbiamos "Naujienose".

Fondas kreipiasi į lietuvių visose kolonijose, kviesdamas sudaryti Fondo skyrius ar išrinkti bent įgaliojinius, kurie pa-laikytų ryšius su Fondo Centru. Fondo raštinė — "Naujienose".

Su Internal Revenue Service išsiaiškinta, kad mokestinių lengvatų Fondas negali turėti, užtat, jo veikimo teisinis pagrinda-s, viso krašto apimtini, lieka "Naujienų" čarteris.

Fondas "Naujienoms" Remti (angliškai — "Naujienos Fund") atidarė savo sąskaitą Nr. 33221-0 Midland Savings & Loan Assn., kurios centras yra 8929 So. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. 60455, o skyriai — 4040 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632 ir 2657 W. Lithuanian Plaza Court, Chicago, Ill. 60629. Tam lie-tuviškam bankui vadovauja advokatas Frank Zogas. Čekių rašyti "Naujienos Fund" vardu.

Kviečiame paskubėti su savo auka. Kviečiame aukoti Fondui "Naujienoms" Remti.

Fondo "Naujienoms" Remti Valdyba

Stasys Dubauskas, pirmininkas
Antanina Repšienė, sekretorė

kad einantieji priekinė — šv. ko-munijos norintieji. Daug labai daug...

Po pamaldų, apatinės salės publika buvo pakviesta kavu-tei: be išdaigų, priedų, "pageri-nimų", kai pavz. pas mus Los Angeles tili veikėjai kviečia susirinkimui su "pagerinta ka-vute"... privilioti daugiaus da-lyvių. Čia, dabar Clevelande, tikrai kad buvo pasimatymas ar susipažinimas (apatinėje sa-lėje) ir turėčiau pasakyti, kad didelė dalis mišijų dalyvių atė-jo ton salėn netik išgerti puodu-ką kavos, bet ir pasidairyti išvi-so publikoje... be jokių "paga-rinimų". Pirmiausia čia susiti-kome su mūsų senais "klaipėdi-skiais" A. ir O. Mikulskiais ir E. Mažonienė. Turėjau čia mal-onios progos susipažinti ir su šv. Jurgio parapijos klebonu kun. B. Ivanausku. Čia pat pastebė-jau mano bendrąkeleivį (nesu-praskite politinę prasmę — nors tai irgi niego blogo) Algirdą J. Kasulaitį — su juo mat, kartų 1949 m. vienu laivu atkeliavo-me Amerikon. Su juo visada ma-lonu šnektelti dėlto dabar pas-kubomis pasidaliname keliomis mintimis. Susimezgė naujų pa-

bet kokių, — atsako vaikinas.

(Bus daugiau)

YRA KO JUOKTIS

— Tik ką pasijūliau vedybas, o jūs pradadate juokauti. Ar tik ne iš manęs?

— Ne iš tavęs, tik iš savo vy-resniosios sesers.

— Kas atsitiko?

— Tik vakar ji man pasako-jo, kad visame pasaulyje neatsi-ras tokio asilo, kuris sutiktų imti mane.

— Taip, bet tu gali skambinti bet kokių, — atsako vaikinas.

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė or-ganizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbėti ir kitiems, kurie tuos darbus daria.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILJONUS dolerių, apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA narių kaimo, na-riams patarė tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jo gyvenimo pradžiai.

SLA — valkus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus suma temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėją, jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10001
307 W. 30th St.
Tel: (212) 543-2218

Announcing a new interest rate for U.S. Savings Bonds:

6 1/2%

Here's some great news for all Americans. On June 1, 1979, the interest rate on United States Savings Bonds, Series E and H, was increased to 6 1/2%.

This 6 1/2% rate will apply to new Bonds and to all outstanding ones, too. For Series E Bonds that have not reached original maturity of 5 years, the improved yield will be received as a bonus when the Bonds mature. For older Bonds and Notes, and for Series H Bonds, the increase takes effect with their next semiannual interest period, beginning on or after June 1, 1979.

So you see,

Take stock in America.

Bonds are getting better all the time. This new 6 1/2% interest rate, together with the tax advantages available, makes Savings Bonds even more attractive.

And when you buy Savings Bonds through the Payroll Savings Plan at work, or the Bond-a-Month Plan where you bank, Bonds are still the most convenient, easiest, safest way to save.

If you haven't thought about Savings Bonds for awhile, this is the kind of news that should increase your interest.

Bonds are a better buy than ever before.

Id yur nose stuffed up?
Get instant relief with BENZEDREX INHALER
nasal decongestant

HAMILTON, ONTARIO, KANADA

HAMILTONO TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIS "GYVATARAS"
ISKILMINGAI PAMINĖJO 30 METŲ VEIKLOS SUKAKTĮ

(Tęsinys)

Be to, šokėjai suorganizavo ir automobilių plovimą, dalyvaujant šokėjams ir šokėjoms, rengė koncertus ir dėjo visas pastangas kuo daugiau sutelkti lėšų, kad palengvintų savo tėvams keliones duoklę.

1976 m. gruodžio 22 d. Gyvataras su vadovėmis G. Breichmaniene ir I. Jokubyniene pakilo lėktuvu tolimai kelionei per Pacifiką pas Australijos lietuvius.

Gyvataras, nusikridęs į Australiją, aktyviai įsijungė į Australijos lietuvių dienos minėjimo programą ir po to davė kelis šokių koncertus didžiosiose lietuvių kolonijose, dalyvaujant ir Australijos valdžios atstovams bei publikai.

Gyvataro vadovai ir šokėjai Australijos lietuvių buvo labai nuosirdžiai priimti ir per visą viešnagę važiavę globojami. Gyvataro šokėjai labai susidraugavo su Australijos jaunimu ir bendrai su visais lietuiviais ir atlikę misiją, išvykdami į Kanadą atsiseivė su asaromis.

Vieną šokėją suviliojo australietis Morkūnas ir po poros metų atvykęs į Hamiltoną vedė ir išsižėžė į Australiją.

Anelė Morkūnienė, nuvykusi į Australiją, Melbourne mieste, įsijungė į lietuvišką veiklą ir tapo Tautinių šokių vieneto "Klumpakojis" vadove.

Gyvatarui minint 30 m. veiklos sukaktį, Anelė Morkūnienė atsiuntė ir sveikinimo raštą iš Australijos, tautinių šokių vieneto Klumpakojis vardu.

Čia Naujienu skaitytojams padariau trumpą apžvalgą apie Gyvataro organizavimosi pradžią, sustiprėjimą ir pagaliau įkūlimą į pirmąją vietą tautinių šokių mone Kanadoje.

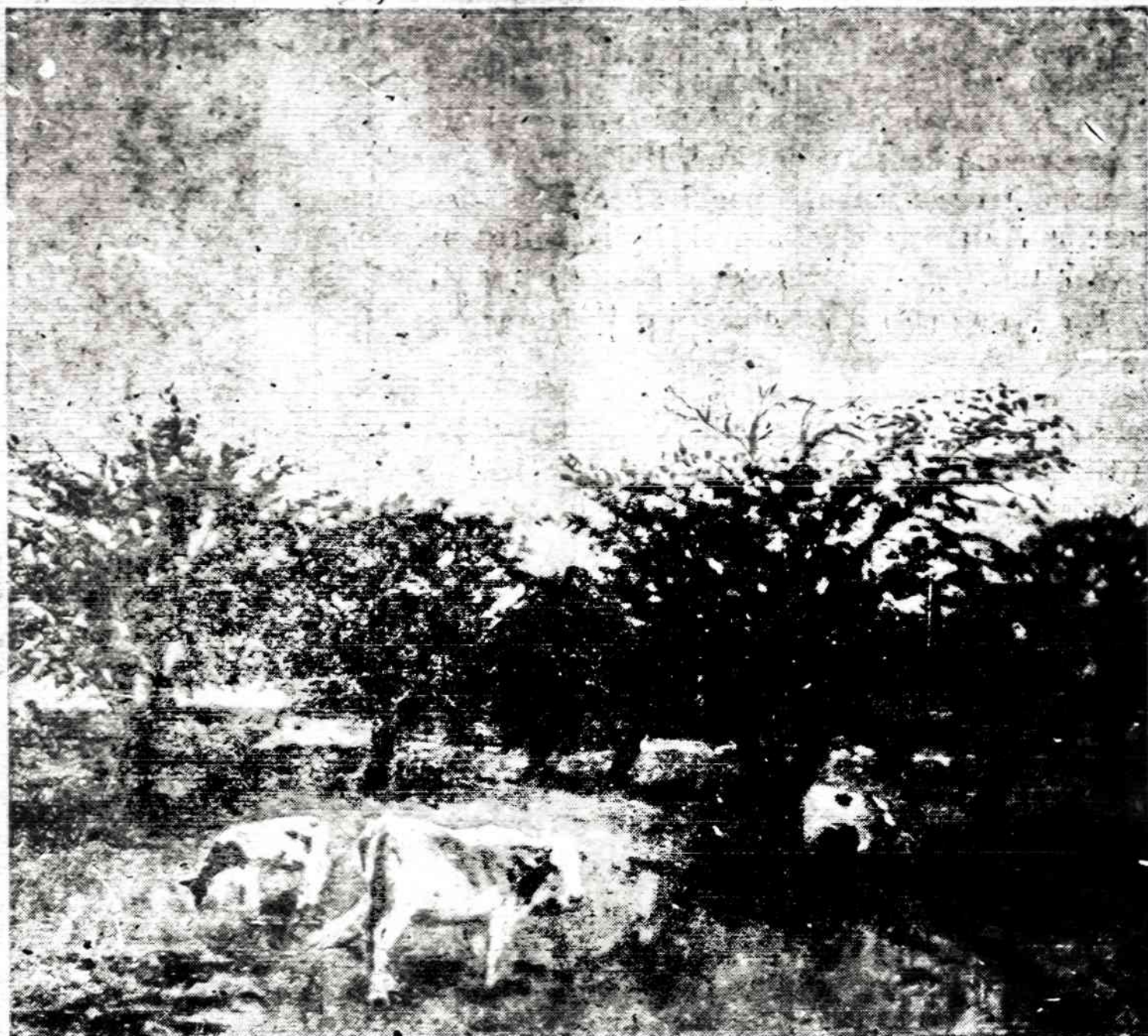
Laimėjus Kiwanis festivalyje aukso medalį, Gyvataras pasidarė labai populiarius ne tik kanadiečių visuomenėje, bet ir Kanados valdžioje.

Aprašiau svarbesnes išvykas į kitus kraštus, kad visuomenė atkreiptų dėmesį, kiek pasiūlytų tautinei veiklai lietuvių Genovaitė Dumčiūtė Breichmanienė idėjo darbo per daugelį metų vadovaudama Gyvatarui, ir kokias misijas atliko garsindama lietuvių bei Lietuvos vardą. Be abejo, čia priklauso didelis nuopelnas ir jos pavaduotojai Irenai Jokubynienei ir akordeonistui Kazimierui Deksnui, nes jie visi dažnai dalyvauja vykstant į tolimas keliones. Taip pat priklauso nuopelnas ir Hamiltono parapijos klebonui prelatui dr. J. Tadaraskui, nes šokių repetitijos vyksta kaip tik parapijos Jaunimo centre.

Dabar šiek tiek apie Gyvataro 30 metų veiklos sukakties minėjimą — koncertą.

Koncertui auditorija buvo erdvi ir patogiai žiūrovams. Programoje dalyvavo Gyvataro šokių pilnas sąstatas, trys grupės, kurias sudarė suaugusieji, jaunieji ir vaikai, iš viso 74 šokėjai ir šokėjos. Be to, programos išpildyme dalyvavo jaunimo choras "Volungė" iš Toronto, vadovaujamas muzikės D. Viskontienės, akompanuojant S. Freimanienei. Choras susidėjo iš 19 dainininkų — 8 vyrų ir 11 mergaičių. Programa vyko labai sklandžiai.

Programos pirmą dalį išpildė šie atlikėjai: 1) Suktinis — vaikų grupė; 2) Jonkelis — suaugusiųjų grupė; 3) Malūnas — jaunių grupė; 4) Pasiutpolkė — suaugusiųjų grupė; 5) Žiogelis — vaikų grupė; 6) Aukštaičių kadris — suaugusiųjų grupė; 7) Volungė dainos vienetas iš Toronto.

M. ŠILEIKIS

Karkvės sode

(Dabar šioj vietoj O'Hara Aeroportas)

ronto, vadovaujant Daliai Vis-

kontienei, akompanuojant Silvijai

Freimanienei padainavo:

a) At žiaur, audžia — liaudies

daina, harm. A. Mikulskio; b)

žalių lankoj — liaudies daina,

harm. K. Kavecko; c) Piršly,

piršly — liaudies daina, harm.

J. Govėdo; d) Pasėjau dobilą —

liaudies daina, harm. J. Govėdo.

Po to tęsė šokius: 1) Ūsainin-

kai — suaugusiųjų grupė; 2)

Tryptinis — suaugusiųjų grupė;

3) Sukutė — jaunių grupė;

4) Subatėlė — suaugusiųjų grupė

su dainos vienetu Volunge.

Programos antra dalis prasi-

dėjo šiais šokiais: 1) Gyvataras

— suaugusiųjų grupė; 2) Čigon-

nelis — jaunių grupė; 3) Vestu-

vių polka — suaugusiųjų grupė;

4) Vėdaras — vaikų grupė; 5)

Sadutė — mergvakario šokis;

6) Režginėlė — suaugusiųjų

grupė.

Po to sekė dainos, kurias iš-

pildė Volungė: Laukiu vis, St.

Gailevičius; Oi, motinėle, E.

Gorbulskis; Šėriau, šėriau —

liaudies daina, harm. Viltenio;

Oi, žiba žiburėlis — liaudies dai-

na, harm. J. Naujalo; Kurteliai

sulojo — liaudies daina, harm.

B. Jonušo.

Toliau vėl sekė šokiai: 1) Lan-

dytinis — vyresnieji šokėjai;

2) Aušrelė — vyresnieji šokė-

jai ir Volungė; 3) Aštuonytis —

vyresnieji šokėjai ir Volungė.

Programa užbaigta šokių Suk-

suk ratei, kurį išpildė visi pro-

gramos dalyviai.

Gyvatarui vadovauja Geno-

vaitė Dumčiūtė Breichmanienė;

pavaduotoja ir vaikų grupės mo-

kytoja — Irena Jokubynienė.

Jaunių grupės mokytoja — Jo-

lanta Jokubynaitė. Gyvataro

akordeonistas — Kazimieras

J. KUTRA

STEIGIAMOJO SEIMO SUKAKTIS

(Tęsinys)

SAVOSIOS VALIUTOS
ĮVEDIMAS. ŠVIETIMAS

Pirmaisiais nepriklausomybės

metais Lietuvoje kursavo Vo-

kietijos specialiai okupuotiems

kraštams leidžiami piniginiai

banknotai, vadinami ostrubliais,

vėliau ostmarkėmis ir auksin-

iais. Prasidėjus vokiečių mar-

kės infliacijai, buvo didelis

kraštui nuostolis. Reikalingi įvesti

savo valiutą buvo labai svar-

bus. Savosios valiutos įstatymas

buvo priimtas vienu balsu 1922

m. rugp. 9 d. Nutarta naują

valiutą pavadinti litu. Vienas li-

tas prilygo 1/10 JAV dolerio.

Litas visą laiką išsilaikė nesvy-

ruodamas ligi nepriklausomybės

pradžios. Lygiagrečiai buvo

priimtas ir Lietuvos Banko įs-

tatyimas. Be Lietuvos Banko vė-

liau buvo įkurti dar Kooperaci-

jos Bankas, Prekybos ir Pramo-

nės Rūmai ir kt.

Kultūros ir švietimo srityje

be Lietuvos Universiteto buvo

įsteigta Muzikos mokykla, Me-

no Mokykla, Čiurlionio galerija,

centr. Valstybės archyvas. Mies-

tuose kūrėsi daugiau gimnazijų

ir specialių mokyklų. — Daug

rūpinantis sveikatos reikalais —

įsteigtos Ligonių kasos. Kūry-

bingai reikėsi savivaldybės. —

Iš Lietuvos tautinių mažumų

aktyviausiai Seimo darbuose da-

lyvavo žydai. Mažumoms buvo

leista kalbėti savo kalba.

ST. SEIMO UGDARYMAS

— ĮVERTINIMAS

Prieš išsiskirstydami St. Sei-

mas dar paskelbė eilinio Seimo

rinkimų įstatymą. Steig. Seimas

buvo pakelta nuotaika, giedant

tautos himną, uždarytas 1922

m. spalio 7 d. Atsisveikinimo

kalbą pasakė Seimo pirm. A.

Stulginskis. Dirbo pusrėčių me-

tų sunkiose politinėse sąlygose.

Turėjo 275 plenumo posėdžius,

išleista per tą laiką daugiau

kaip 300 įvairių įstatymų. Pali-

ko nesutvarkyti santykiai su

Lenkija. Kad vakarų valstybės

pripažino Lietuvą de jure, dide-

le dalimi tai nulėmė tvarkingas,

kūrybingas Seimo darbas, sugė-

bijamas organizuoti. — Didžio-

jo pavojaus metu, kada lenkai

veržėsi į mūsų kraštą, Vyr. Gy-

nimo Komitetas pasaukė visą

Lietuvą gintis nuo priešo. —

Priimta konstitucija nustatė tvir-

tus valstybės pamatus. Žemės

reforma išlygino amžių skriaud-

ą. KD ir VL koalicija sudarė

stiprią parlamentarinę daugumą

ir pradžioje aktyviai reikėsi su-

tartinu darbu ir pasiryžimu. —

St. Seimas pradėjo visai naują,

demokratinį ir parlamentarinį

Lietuvos istorijos taršnį. Lie-

tuva išgyveno nors trumpą, bet

gražų kovų ir kūrybos laikotar-

pi.

(Tęsinys)

SAVOSIOS VALIUTOS
ĮVEDIMAS. ŠVIETIMAS

Pirmaisiais nepriklausomybės

metais Lietuvoje kursavo Vo-

kietijos specialiai okupuotiems

kraštams leidžiami piniginiai

banknotai, vadinami ostrubliais,

vėliau ostmarkėmis ir auksin-

iais. Prasidėjus vokiečių mar-

kės infliacijai, buvo didelis

kraštui nuostolis. Reikalingi įvesti

savo valiutą buvo labai svar-

bus. Savosios valiutos įstatymas

buvo priimtas vienu balsu 1922

m. rugp. 9 d. Nutarta naują

valiutą pavadinti litu. Vienas li-

tas prilygo 1/10 JAV dolerio.

Litas visą laiką išsilaikė nesvy-

ruodamas ligi nepriklausomybės

pradžios. Lygiagrečiai buvo

priimtas ir Lietuvos Banko įs-

tatyimas. Be Lietuvos Banko vė-

liau buvo įkurti dar Kooperaci-

jos Bankas, Prekybos ir Pramo-

nės Rūmai ir kt.

Kultūros ir švietimo srityje

be Lietuvos Universiteto buvo

įsteigta Muzikos mokykla, Me-

no Mokykla, Čiurlionio galerija,

centr. Valstybės archyvas. Mies-

tuose kūrėsi daugiau gimnazijų

ir specialių mokyklų. — Daug

rūpinantis sveikatos reikalais —

įsteigtos Ligonių kasos. Kūry-

bingai reikėsi savivaldybės. —

Iš Lietuvos tautinių mažumų

aktyviausiai Seimo darbuose da-

lyvavo žydai. Mažumoms buvo

leista kalbėti savo kalba.

ST. SEIMO UGDARYMAS

— ĮVERTINIMAS

Prieš išsiskirstydami St. Sei-

mas dar paskelbė eilinio Seimo

rinkimų įstatymą. Steig. Seimas

buvo pakelta nuotaika, giedant

tautos himną, uždarytas 1922

m. spalio 7 d. Atsisveikinimo

kalbą pasakė Seimo pirm. A.

Stulginskis. Dirbo pusrėčių me-

tų sunkiose politinėse sąlygose.

Turėjo 275 plenumo posėdžius,

išleista per tą laiką daugiau

kaip 300 įvairių įstatymų. Pali-

ko nesutvarkyti santykiai su

Lenkija. Kad vakarų valstybės

pripažino Lietuvą de jure, dide-

le dalimi tai nulėmė tvarkingas,

kūrybingas Seimo darbas, sugė-

bijamas organizuoti. — Didžio-

jo pavojaus metu, kada lenkai

veržėsi į mūsų kraštą, Vyr. Gy-

nimo Komitetas pasaukė visą

Lietuvą gintis nuo priešo. —

Priimta konstitucija nustatė tvir-

tus valstybės pamatus. Žemės

reforma išlygino amžių skriaud-

ą. KD ir VL koalicija sudarė

stiprią parlamentarinę daugumą

ir pradžioje aktyviai reikėsi su-

tartinu darbu ir pasiryžimu. —

St. Seimas pradėjo visai naują,

demokratinį ir parlamentarinį

Lietuvos istorijos taršnį. Lie-

tuva išgyveno nors trumpą, bet

gražų kovų ir kūrybos laikotar-

pi.

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UZ DEŠimt DOLERIŲ NAUJIENOS SIUN-

ČIAMOS TREČDALI METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas

savo asmeniška dėmesį, gerai su jomis susipa-

žinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS

TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU,

NAUJIENAS SIUNČIAME 4 MĖNESIUS

UZ 10 DOLERIŲ.

Nuosirdžiai kviečiame visas ir visus į plati-

nimo vajas tulką!

Prenumeratą, prašymo, užsakymų, bei galimą skaitytojų

reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST.

CHICAGO, IL 60608

• Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupyda-

mas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Užsaku Naujienas kaip dovana savo _____, kuris

yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Sponsorius pavardė, vardas ir vietovė _____

• Platinimo vajas proga, palaikydami lietuvišką spaudą ir

Naujienu pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamus _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Platinimo vajas proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi sa-

valtes susipažinti nemokamai be jokių įsipareigojimų.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPEŽINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-

DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

Išėjus iš parduotuvės galima gauti knygų rinkinį

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastan-

gas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis

bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestiuose:	Naujienos eina kasdien, išskyrus	
metams	sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben-	
pusei metų	drovė: 1739 So. Halsted St., Chicago,	
trims mėnesiams	IL 60608. Telef. 421-6100.	
vienam mėnesiui	\$5.00	
Kitoje JAV vietoje:	Pinigus reikia siųsti pašto Money	
metams	Orderiu kartu su užsakymu.	
	\$40.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Maskvos olimpiada

Kas atidžiau skaito žurnalus ir skaito įtakingesnių politikų pranešimus, tai aiškiai matys, kad įtampa kiekvieną dieną didėja tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstybių. Prezidentui Carteriui labai rūpėjo šių metų rinkimai, bet jis paruošiamus rinkimus padėjo į šalį ir juose nedalyvavo. Jis neturėjo laiko važinėti į provincijas ir sakyti kalbas demokratams, nes visą laiką sekė tarptautinę padėtį ir nustatinėjo svarbesnes tarptautinės politikos gaires.

Prezidentui Carteriui labiau rūpėjo nustatyti tarptautinės politikos gaires, negu ruošti kalbas Amerikos demokratų partijai vadams ir ginčyti su turtingu sen. Kenedži. Prez. Carteris pareikalavo Sovietų valdžią atšaukti Sovietų divizijas iš Afganistano, o kai dar daugiau Sovietų divizijų išiveržė į Afganistano kalnus ir slėnius, prez. Carteris sustabdė jėgų pardavimą rusams, o už kelių savaičių patarė amerikiečiams ir laisvajam pasauliui nevažiuoti į Maskvos olimpiadą. Besiklausant trumpų radijo bangų pranešimus, tai susidaro įspūdis, kad kova eina ne dėl Afganistano, bet dėl Maskvos olimpiados suorganizavimo. Visos galingos Sovietų radijo stotys ragina "taikos šalininkus" ruošti ir vykti į Maskvą. Afrikos sportininkams Sovietų valdžios agentai apmoka keliones į Maskvą ir atgal, kad tiksliai didesnių jų skaičius vyktų į Maskvos olimpiadą ir joje dalyvautų. Didžiosios Europos valstybės paklausė prez. Carterio ir nutarė nevažiuoti į Maskvos žaidynes, tuo tarpu Sovietų agentai ragina net prezidentą Carterį traukti teismui ir važiuoti, nors didesnės Amerikos sportininkų organizacijos nutarė nevažiuoti.

Maskvos olimpiada dar labiau suskaldė ir lietuvius. Lietuvius skaldė pažiūros į santykius su Sovietų Sąjunga. Vieni bėgo nuo Sovietų kariuomenės ir žiaurios policijos, ir nenori nieko bendro turėti su Sovietų pastatytais lietuviškais valdovais, o kiti, kad ir pabėgo, vis dėlto nori nuvažiuoti ir pabendrauti su Maskvos patikėtiniais. Vieni, nori paklausti prezidento Carterio ir nevažiuoti į Maskvos žaidynes, tuo tarpu Vaitiekūnas, atvažiavęs į Chicago pagerbti įtakingiausio krikščionių demokratų politiką, prez. Stulginskio, siūlo lietuviams važiuoti į Sovietų pavergtą Lietuvą. Jis klausia

ne Amerikos prezidento patarimo, bet komunistų partijos vyriausio vado Leonido Brežnevo. Jam atrodo, kad Brežnevo patarimas svarbesnis, negu Amerikos prezidento. Jis nekreipia dėmesio į Brežnevo paskelbtą naują brežnevinę konstituciją, kuri leidžia net Amerikoje gimusius lietuvių vaikus, pagal Amerikos įstatymus esančius Amerikos piliečiais, skaityti Sovietų piliečiais. Jis neklausia net Valstybės departamento patarimo būti labai atsargiems ir nepatekti į Sovietų valdžios ištisas pinkles, nes, JAV nepripažindamas prievartinio Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, negali padėti Sovietų suimtiems Amerikos piliečiams, vis dėlto ragina ne tik jaunimą, bet ir vyresniusius važiuoti į Sovietų organizuojamą Lietuvos prijungimo 40 metų sukaktį.

Kova tarp važinėjimo ir nevažinėjimo į Sovietų Sąjungos pavergtas valstybes eina visu smarkumu. Brežnevas prižadėjo Prancūzijai dideles privilegijas, jeigu prancūzai bus "nepriklausomais" ir neklausys prez. Carterio primestos politikos. Jeigu Vaitiekūnas būtų sekęs Sovietų propagandos pasirošimus "Spartakiada", (taip jie vadina šių metų Maskvos olimpiadą), tai jam būtų truputį neįdomu siūlyti lietuviams važiuoti Maskvon, bet jis matyt, viską seką labai paviršutiniškai, ir patarimus siūlo rimčiau nepagalvojęs.

Brežnevas labai gerai supranta propagandos reikala. Jis kontroliuoja visą Sovietų spaudą, kad galėtų įtaigoti Rusijos gyventojus. Jis leidžia milžiniškas sumas amerikiečiams įtaigoti. Sovietų valdžia leidžia anglišką žurnalą amerikiečiams, kurį vadina "Soviet Life." Tame žurnale Maskva įtikinėja angliškai skaitančius Amerikos intelektualus apie gyvenimą Rusijoje ir komunistų pavergtuose kraštuose. Sovietų agentai, besivažinėdami po Amerikos miestus, prisiperka pačių naujausių foto aparatų, padaro gerų nuotraukų ir užpildo Soviet Life puslapius gražiausiomis fotografijomis.

Brežnevas turi geriausius patarėjus visoje Sovietų Sąjungoje, bet praeitais metais tie patarėjai įklampino vyriausiąjį vadą. Jie įtikino Brežnevą įdėti 1979 metais gegužės mėnesį Maskvoje sakyta Brežnevo "rinkimė kalbą". Patarėjai patarė Brežnevui vienintelę rinkiminę kalbą atspausdinti į praeitų metų Soviet Life. Jiems rūpėjo įtikinti amerikiečius, kad Sovietų Sąjungoje yra rinkimai, kad Brežnevas taip pat privalo tuose rinkimuose dalyvauti, sakyti kalbas ir įtikinti, Maskvos Baumano priemiesty pasakyti rinkiminę kalbą. Amerikiečiai nežino, kad vargas būtų tiems darbininkams, jeigu, be vieno, Brežnevo jie pastatytų dar vieną kandidatą ir leistų rinkimų dieną darbininkams pasirinkti dar vieną iš dviejų kandidatų. Tokio dalyko Sovietų Sąjungoje nėra. Ten yra tik kandidatas Brežnevas ir už jį reikia balsuoti. Vargas būtų tiems Baumano rajono ruseliams, jeigu jie nepaklausytų Brežnevo kalbos ir balsavimo dieną už jį nebalsuotų.

Geg. 2 dieną Brežnevo pasakymoje kalboje amerikiečiai gali matyti, kad Brežnevas nėra amžinas partijos narys, pastatytas aukščiausio tarybos, ir kad darbininkai jau devintą kartą turi jį toms pareigoms rinkti. Bet to kalboje yra ir daugiau dalykų, už kuriuos Brežnevas turėtų pavartyti visus tuos patarėjus, patarėjus įdėti jo kalbą į Spartakiados numerį. Toje kalboje Brežnevas pripasakojo įvairiausių dalykų. Jis ten įdėjo savo pasiūlymą atšaukti iš Rytų Vokietijos 30 geriausių savo divizijų. Kai vakarai nesutiko atšaukti tokių skaičių savo divizijų, ta "taikos šalininkas" Brežnevas vienas tas divizijas atšaukė iš Rytų Vokietijos. Jeigu jis tas divizijas būtų ištrekęs, įsakęs dirbti derlingą rusišką žemę, tai valdžia būtų turėjusi duonos ir

DR. S. BACKIS

LIETUVOS VALSTYBĖS TARPTAUTINĖ TEISINĖ IR POLITINĖ PADĖTIS

(Tęsinys)

Kaikurios valstybės pripažįsta de facto Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Kaikurios valstybės savo nusistatymą yra viešai pareiškusios, kaikurios jokių pareiškimų nedaro, bet tyloomis pripažįsta de jure Lietuvos valstybės egzistenciją, arba de facto Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Kaikurios valstybės nusistatymas aiškėja iš fakto, kad jos tebe pripažįsta Lietuvos diplomatinės misijos ir konsulatų, vizuoliai Lietuvos pasus, atseit, pripažįsta Lietuvos pilietybę. Kaikurios valstybės nusistatymas aiškėja iš fakto, kad JAV nusistatymas yra aiškiausias tai prasme, kad JAV nepripažįsta ne tik Lietuvos prijungimo prie Sovietų Sąjungos, bet ir jokių Sovietų Sąjungos administracinių aktų Rytų kraštuose teismai nevienodai

reikėtų jėgų Amerikoje pirkti. Brežnevas nežino, kad kas nors stebėjo, kur tos divizijos važiuoja. Kas nors jau spalio mėnesį nustatė, kad tos Sovietinės divizijos iš Rytų Vokietijos atsikūrė Afganistano pasieniu. Iš ten tos Sovietų divizijos išsiveržė į Afganistaną. Be kitų dalykų, Brežnevas tada taip pasakė:

"Padėti tautoms kovoti už tautinį išsilavinimą ir socialinį progresą yra pagrindinis mūsų užsienio politikos principas, išrašytas į Sovietų Sąjungos konstituciją. Jis nuolat taikomas gyvenime. Mes didžiuojamės Sovietų Sąjunga ir kitoms valstybėms teikiame nemokamą pagalbą. Angolai bei Etiopijai, padeda kovoti prieš agresiją ir už teisę joms pačioms nepriklausomai spręsti savo ateitį. Afganistane vykstanti progresyvi revoliucija patraukė Sovietų gyventojų solidarumą ir simpatijas".

(Soviet Life, 1979 m. gegužės numeris, 17 psl.)
30 Sovietų divizijų dar tebebuvo R. Vokietijoje, bet Brežnevas geg. 2 dieną jau pasakė, kur jos rengiasi reikšti savo simpatijas. Nutarimas užgrobti Afganistaną sukėlė visą pasaulį prieš Sovietų Sąjungą. Iš 152 valstybių, turėjusių dalyvauti Maskvos olimpiadoje, tebe liko tik 40. Brežnevas lauzytų savo konstituciją, jeigu jis atšauktų savo jėgas iš Afganistano, Angolos ar Etiopijos. Ne tik prez. Carteris, bet ir sekr. Muskis reikalauja, kad Sovietai trauktųsi iš Afganistano.

JAV teismuose sovietų konsulams atstovauti Lietuvos piliečiams ir nepripažįsta okupuotos Lietuvos sovietinių įstatymų galios. Kitų valstybių teismo praktika yra lanksti. Kartais teismas atsisakys savo vyriausybės nusistatymo, kartais neatsisakys sprendžia pagal faktinę padėtį, nesigilindamas, ar Lietuvos prijungimas pripažintas, ar nepripažintas. Prancūzijos laikysena eina iš kasacinio teismo sprendimo, pagal kurį Prancūzija Lietuvos prijungimo nėra pripažinusi ne de jure, nei de facto. Minėtas teismas savo sprendimą remia Prancūzijos sutartimi su Latvija, bet iš analogijos tarsi tinka ir Lietuvai. Faktas, kad Prancūzija nėra atidavusi Latvijos aukso Sovietų Sąjungai, taip pat rodo, kad prijungimo nepripažįstama.

Lietuvos tarptautinę teisinę ir politinę padėtį, suprantama, slepia faktinė padėtis. Lietuvos viešieji įstatymai praktiškai nėra kaip vykdyti. Okupanto sudaryti įstatymų leidžiamieji organai leidžia savo "įstatymus". Ryšium su tuo ir su Sovietų Sąjungos buvimu Jungtinių Tautų narių laikurie juristai kelia abejone, bet nebus tik kaikurios valstybės Lietuvos, Latvijos, Estijos prijungimą prie Sovietų Sąjungos pripažinusios tyloomis, kaip sakoma, tacitu consensu. Tačiau tokia prielaida prieštarauja du dalykai: 1. prijungimo nepripažįstantieji pareiškimai ir teismo sprendimai padaryti jau esant Sovietų Sąjungai Jungtinių Tautų nariu; 2. buvimas Jungtinių Tautų nariu dar nereiškia, kad visi kiti JT nariai pripažįsta JT hario visų veiksmų teisėtumą.

Vienas ir kitas juristas dar pareiškia nuomonę, kad Lietuvos, Latvijos, Estijos nebuvimas Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių organizacijų nariams sunkina jų tarptautinę padėtį, apsigalstodami, kad veikianti tarptautinės bendruomenės jurisdikcinė technika neleidžianti juridškai Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatyti ir padaryti nusikaltimų atitaisyti. Padėtis galėtų būti pakeista tik jėga. O tokios tarptautinės jėgos tam įvykdyti nėra. Karo dėl to ne viena valstybė nepradės. Praktiškai tad tas gražus principas Lietuvai palankus tarptautinės teisės ir moralės nusistatymas tereikia tai, kad yra atviros durys Lietuvai, Latvijai, Estijai nepriklausomybę atgauti ir suverenumo vykdymą atstatyti. (Plg. Ch. Rousseau: "Droit International Public", Paris, 1953, 289-291 p.)

(Bus daugiau)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PETRAS TARULIS

ŽIRGELIAI PADEBESIAIS

SIMAS KURKULGIS IR KITI

(Tęsinys)

— Ką? Ką jūs pasakėt? — Ir čia pat pagalvojęs, kad pokalbis neparodytų jo kokioje nors juokingoje įviesoje, greit pasišalin. Buhalteris nuo tos dienos Stasiuliui pasidarė dar piktesnis priešas. Pats menkysta būdamas, negalėjo Stasiuliui atleisti jo aštraus liežuvio ir kur tik galėjo kenkė jam ir, rdo, be jokių priežasčių kibo prie jo.

Bet protekcija, per kurią Stasiulis gavo šią tarnybą, dar veikė. Tad jis, pripratęs prie kitokio gyvenimo, negu dabar turėjo, pamažu pardavinėdamas portsigarus, laikrodžius, neserius ir atliekamus kostiumus bei kitoki šio to vertą turtą, menką banko algą prisidurdamas, dar jautėsi savarankus. Tuo tarpu jam atrodė, kad tame iš esmės trapiame Laisvės alėjos gyvenime ir jam priklausė, kaip tūkstančiams kitų, tvirta vieta.

Buvo galima pamanyti, kad jis vieną kartą pats pasakė: "Jeigu taip šuniškai viskas klostos, tai tegu sau! Jeigu nėra taip, kaip aš trokštu, tai man jau vis tiek!" Ir jis leido dienoms slinkti savaime, nebedarydamas kokių nors pastangų pakeisti vis klaidingą kryptį įgavusiame savo gyvenime.

Tik gal retkarčiais nedažnomis visiško išsiblaivėjimo valandomis, kada jis likdavo apsnūdęs ir visą kam, kas pasaulyje vyksta, abejingas, dar pasvajodavo, pilnas melancholijos, kad, gal būt, kaip nors ir kada nors netikėtai ir pasikeis jo gyvenimas. Bet šis pasikeitimas turėtų įvykti kažin kaip nejučiomis, be jo paties valios.

O jeigu ką ir sumanytum veikti, argi galima ką pakeisti? Beviltska ir neįvaikiama toji aplinka. Nes gi tu pats jautiesi, kad esi nelyginant tas basyls, giliai giliai į dirvą visom jėgom įkalta. Neištrūksi, neišsirausi, nepajudėsi net! O aplinkui visi daiktai, tave apstoję, kietai laiko. Visur štai auga medžiai. Medžiai savo šaknimis, kiekvienas medis tūkstančiais didesniųjų ir tomis mažytėmis, lyg plaukas, šaknelėmis į savo motiną žemę įsikibę laikosi, kol gyvi, savo vietoje. Kiekviena kalva išdidi, kaip aukšto pareigovės, sugulovė, nekrusters iš savo vieną kartą pasirinktos vietos!

Tie trobesiai ir jie greičiau sutrūnys, po vieną nematomą dulkelę dešimtmečiais byrės, arba vietoje supus, suzmeks atgal į žemę, pasiduos kirminams ir nežinomoms bakterijoms gudruolėms, negu kaip nors ir kada nors pakeis savo padėtį... O štai dar atslinko juodas debesis — įsiutusias žvėries puolančio ramų žmogų arši akis! Apdengia juodasis debesis ir tave, ir medžius, ir kalvas, ir trobesius... Bet paskutinę, pačią beviltskąją mi-

nutę nelauktas, neįtikinamas, sakytum pramanytas, žiūrėk — karvelis! Juodžiausiam debesio dugne, lyg kredoos brūkšniais, baltais jautriai kartu su tavo širdimi plandanciais sparnais išrašo jis išmėsingą nelaukto polėkio braižą. Ir ūmai prašvinta tau akys, tu vėl laimingas, tau gimė išganinga mintis, atsirado naujas troškimas ir viltis. Maža vilties kibirkštėlė. Ir jau užmiršai visa... kas buvo blogo...

Simas Kurkulgis banke sėdėdavo greta Prano Stasiulio. Jie abu atėdavo rytą, pasisveikindavo, atsisėdavo, pasilenkdavo prie savo stalų. Dirbo. Maža buvo tarp jų žodžių. Jie, ir ilgai greit išsėdėję, menkai vienas antrą pažino. Tik retkarčiais Kurkulgis įsistebeiljęs žiūrindavo į akmeninį darbo metu Stasiulio veidą. Ir, atvirai pasakius, šis neįprastas kaimynas Stasiulis patiko Kurkulgiui.

Kurkulgio akyse Stasiulis, tas šaunus vyras, atrodė žmogus iš kito pasaulio, daug turtingesnis, idomesnis ir Kurkulgiui niekad nepasiekiamas pasaulio. Jau iš pirmo žvilgsnio jam Stasiulis priminė kažkokį užsienietį, atsitiktinai patekusį į jų nuobodžią aplinką. Taip visu kuo jis išsiskyrė iš visų kitų. Elegantiškas, veidas stilingas, kaklaraišiai — nė vienas tokių neturi. Kurkulgis pats sau vienas kartais pagalvodavo, kad kažkaip netinka tokiame šauniam vyrui tokia eili-

nė, paprastutė pavardė — Stasiulis.

Kurkulgis žinojo, kad Stasiulis kažką bendro turėjo su diplomatine tarnyba ir ilgus metus gyvenimo užsienyje, įvairius kraštus, didžiulę sositinę. Tarnautojai sakydavo, kad jis moka daug svetimų kalbų, kad net septyniom kalbom skaito ir rašo. Kurkulgis stebėjosi ir negalėjo suprasti, kaip jis, pradžioje daręs puikų karjerą, staiga palūžo, — nei iš šio, nei iš to emė smukti. Kurkulgiui buvo nesuprantama, kodėl jis taip dažnai ir daug geria, kodėl jis, toks idomus kalboje, sutinka su tokiu savęs pažeminimu, kokio susilaukė savotiška drausme sukaustytų banko tarnautojų tarpe.

Kurkulgis girdėjo daug pasakojimų iš Stasiulio praeities. Pasakojo, kad Stasiulis atleistas iš savo ankstyvesnės, tiek daug garbės ir gero vės teikusios tarnybos, ilgoką laiką vaikštėjo Laisvės alėja nieko neveikdamas, vis dar išdidus ir elegantiškas. Paskui kažin — kokios įtakingos ponitės išrūpino jam šią menką tarnybėlę banke.

O čia Stasiulis visų viršininkų ir direktorių žvilgsniu buvo šaltai abejingas. Bet su mažesniais tarnautojais jis elgėsi žaviai mandagiai. Su Kurkulgiu, jei jis daug ir nekalbėdavo, tai visados sveikindavosi, kaip su pagarbos vertu asmeniu.

(Bus daugiau)

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

• Miškų gaisrai padaro daug nuostolių, sunaikindami ne tik augmeniją, bet ir gyvūniją. Miško gaisras per dvi minutes išleidia tiek energijos, kiek ir 20 kilotonų sprogus bomba. Nustatyta, kad devyni iš dešimties miško gaisrų kyla dėl neatsargumo, o vienas iš keturių yra tyčios darbas.

• Tostas arba gruzdyta duona yra senovės romėnų pavadinimas. Jie buvo įsitikinę, kad pagruzdytą duoną sveikata valgyti, vaisindavę ją svečius, pamirkydami vyne. Ir dabar tostas turi dvigubą prasmę.

• Kadaise Massachusetts valstijos seimelio komisija rekomendavo ant kiekvienos degtinės butelėlio priklijuoti tokį užrašą: "Kai geri, tai daugiau valgyk arba sustiprink save vitaminais". Tik girtuokliams yra tai sunku įvykdyti: jie maistui ir vitaminams skirtus pinigus prageria.

• Sviesto ar margarino mėgėjams, norintiems sverti numesti, yra gera naujiena. Cumberland Packing Corp. pradėjo gaminti naują produktą Butter Buds. Gamintojai tvirtina, kad Butter Buds turi 94% mažiau kalorijų už sviestą ar margariną ir 99% mažiau cholesterolio, kurio yra daug svieste. Butter Buds yra miltelių pavidalo ir susideda iš įvairių produktų, kurie išvardinti įpakavimo etiketėje. Jie supilami į pusę puo-

duko karšto vandens ir gaunama 34 uncijų masė, panaši į lydytą sviestą. Svaras šio dirbtinio sviesto kainuoja 55 centus, gi margarino svaras kainuoja 70 centų, o sviesto — apie \$1.78. Jo šaukštėlis turi tik 6 kalorijas, o sviesto ar margarino šaukštelyje yra 102 kalorijos. Savainė suprantama, kad tas sviestas yra tinkamas tik tepti, o ne kepti.

• Consumer Reports žurnalo birželio numeryje aprašo,

kaip imti saulės vonias, kokias priemones naudoti ir kokios gali atsirasti problemos ar odos ligos bei ankstyvas jos senėjimas. Straipsnis yra vertas susipažinti, ypač turintiems jautrią odą, bet norintiems gražiai atrodyti. Tuo tikslu yra aprašomos ir vertinamos įvairios priemonės. Žurnalo paskiras numeris kainuoja \$1.25.

• Atstovų Rūmų narė Cardiss Collins išleido sąrašą informacinių federalinės valdžios leidinių, kurių 5 galima gauti veluti per jos įstaigą Čikagoje. Sąrašas gaunamas ir jame atžymėjus norimus gauti leidinius siunčiamas: Congresswoman Cardiss Collins, 230 So. Dearborn St., Suite 3880, Chicago, IL 60604.

• Artėjant vasaros karščiams, vaisinkime savo šeimą bei svečius šalta lemonado arba 6 arbatos maišelius palaikyti 15 minučių vienos kvortos vandenyje. Į jį supilti 6 uncijų kanutę šaldyto lemonado koncentratu, dvi kvortas šalto vandens ir ketvirtadalį puodo cukraus. Laikyti šaldytuve. Patiekti užpylus ant ledo gabaliukų. Galima papuošti vyšnia arba citrinos griežinėliu.

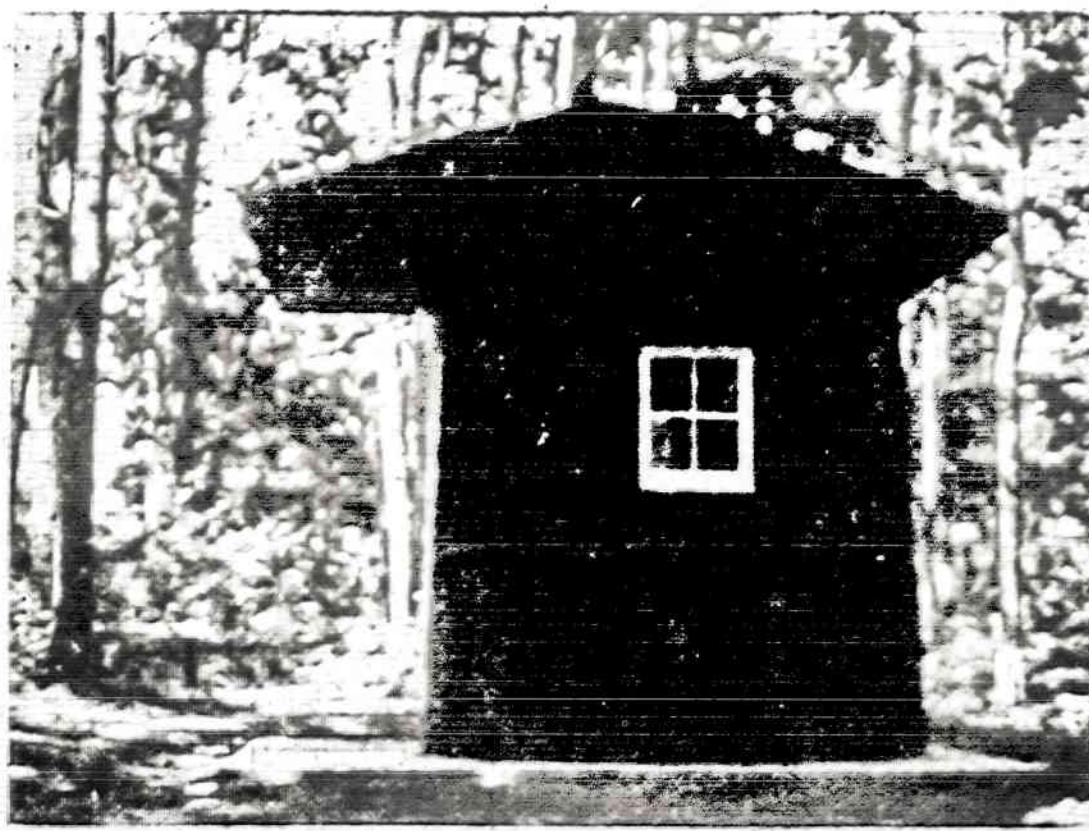
M. Miškinytė

TRUMPAI

★

— Naujienoms Remti Komitetas Detroito surinko \$18 aukų ir jas atsiuntė per mūsų atstovą ir korespondentą Antaną Šukauską. Emilija ir Stepa Lungiai paaukojo \$10, Vincas Rinkavičius \$5 ir Stefanija Paulėnienė \$3. Dėkui komitetui ir visiems aukotojams.

— Vladas Civiškas, knygų leidyklos ir dovaninių prekių krautuvės savininkas, apmokėdamas sąskaitėle, atsiuntė \$30

auką. Dėkui. Jis prieš kurį laiką grįžo iš Floridos ir galima jį suitikti Terras prekybos, 3235-37 W. 63rd St., Marquette Parko apylinkėje.

— Jonas Makūnas, pensininkas iš Rockfordo, pratešdamas be raginimo prenumeratą, savo gerus linkėjimus atlydėjo \$10 auka Naujienoms. Dėkui.

— Jonas Pilmonas, Hickory Hills, Ill., kiekvieną progą paremia Naujienų leidimą. Dėkui jam už ankstyvą be raginimo prenumeratos pratęsimą ir už \$10 auką.

— Dėkui Stefanijai Baltušienei, Kenosha, Wis., už ankstyvą prenumeratos pratęsimą ir už \$5 auką.

— Jonas ir Ona Jakšas priklauso Illinois Biljardo klubui, turinčiam puošnias patalpas ir žaidimų įrengimus, 2435 West 71st St., Čikagoje. Jie žada aplankyti Ceiloną, Rytų Indijas ir Australiją. Klubui priklauso daug idomių asmenų. Šį šeštadienį ir sekmadienį ten bus galima sutikti Joną Zaką, gimusį Anglijoje, o Ameriką atvykusį 1954 metais. Jis yra ap-
lankęs 43 valstybes.

— Aleksandras Pakalniškis iš Čikagos, visuomenės veikėjas ir knygų autorius, su žmona Emilija išvyko 5 savaitės atostogų į Europą. Daugiausia laiko praleis Tirolyje, Austrijoje.

— "Klaipėda" jūrų šatlių kuopos šaulės ir šauliai žieminiams uniformomis (ir uniformų neturintieji) gegužės 26 d., pirmadienį, 10 val. ryto renkas šv. Kazimiero kapinėse, prie 111 ir Pulaski gatvių, dalyvauti iškilmingose pamaldose ir mirusiųjų pagerbime. Dalyvavimas būtinas. (Pr.)

— A. Jurgučio pianino, akordeono ir vargonų studentų koncertas įvyks birželio 8 d., sekma-

dienį, 2 val. popiet, Jaunimo grįžo iš Floridos ir galima jį suitikti Terras prekybos, 3235-37 W. 63rd St., Marquette Parko apylinkėje.

— LKDS veiklos klausimais kalbės dr. Kazys Sidlauskas, Algirdas Kasulaitis, Vladas Soliūnas, moderatoriumi pakviestas dr. Juozas Meškauskas. Simpoziumas prasidės apie 3 val. popiet, šeštadienį, Marquette Parko parapijos salėje.

— GEN. T. DAUKANTO JŲ RŪ SAULIŲ KUOPOS uniformuoti ir uniformų neturintieji jūrų šaulės ir šauliai, š. m. gegužės m. 26 d., pirmadienį, mirusių pagerbimo dieną, 10 val. ryto renkas šv. Kazimiero kapinėse, prie 111 ir Kedzie gt., mirusių kuopos narių lankymui, pamaldoms ir iškilmingoms apeigoms prie kapinių steigėjų paminklo.

STRAIPSNIŲ KONKURSAI APIE KR. DONELAITĮ

Minint mūsų didžiojo literatūros klasiko 200 metų mirties sukaktį, LSST Centro valdyba skelbia straipsnių konkursą apie Kristijoną Donelaitį.

Konkurso sąlygos:

- 1) Tema: Kristijonas Donelaitis 200 metų.
- 2) Straipsniai-rašiniai turi būti parašyti rašoma mašinėle ir netrumpesni kaip 15-20 puslapių, pasirašyti slaptyvardė ir atskirame užklijuotame vokeri-
da autoriaus tikroji pavardė ir adresas, o ant voko užrašoma pasirinktoji slaptyvardė.
- 3) Rašiniai turi būti atsiųsti iki 1980 m. gruodžio mėn. 15 d. imtinai.
- 4) Vertinimo komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.
- 5) Už straipsnius-rašinius bus skiriamos trys premijos: 1-oji \$150, 2-oji \$100 ir 3-oji \$50.
- 6) Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IR EUROPOS SANDĖLIJ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 8-2737

V. VALANTINAS

Prisiminsime ANTANĄ GYLĮ

ir nuveiktus per jį Dievo darbus, šį pirmadienį, Kapų Puošimo dieną, gegužės 26-ąją, 12:30 val. popiet, LIETUVIŲ TAUTINĖSE kapinėse.

Kviečiame atvykti visus tikinčiuosius ir pritariančius prie šio Kristaus Kareivio paminklo, 16-me bloke, sklypas Nr. 39.

Dėl nuvažiavimo arba smulkesnių informacijų skambinti šiuo telefonu: 735-4048.

Rengia LIETUVIŲ KOPLYČIA

7) Premijas laimėjusieji straipsniai ar rašiniai pereina LSST CV nuosavybėn ir be atskiro honoraro skelbiami spaudoje.

8) Parašytus straipsnius-rašinius siųsti iki nurodyto termino šiuo adresu: Kazys Tautkus, 1614 N. 34th Ave., Melrose Park, IL 60160, pažymėjus, kad yra konkursinis.

ZINOVAS

— Tas mėsos kepsnys yra tikrai puikus. Kalbu, kaip reikalo žinovas.

— Ar tamsta esi mėsininkas?
— Aš nesu mėsininkas. Aš esu batsiuvys ir mano specialybė yra kalti batams padus. Šis kepsnys tikrai tiktų puspažiui.

PRIEŽASTIS

— Aš ją vedžiau, nes ji buvo skirtingesnė nuo kitų.
— O kokiū būdu?
— Kitos nenorėjo eiti už manęs, o ji sutiko...

IS SENO IPROCIO

— Zinai, Kazy, mokykloje būdama aš daugiausia mėgau geografiją.
— Ach, dabar suprantu dėl ko ponias tiek daug išvažinėjai medaus mėnesių...

— Esu be galo nelaiminga, skundžiasi jauna žmonelė.
— Kuo ilgiau gyvenu, tuo labiau įsitikinu, jog vyras vedė mane tik dėl pinigų.
— Na, tai bent gali pasididžiuoti, kad jis nėra toks kvailas kaip atrodo.

Kas tai pasakė, jog vyras be moters yra panašus laivui, atsimušusiam į smėlį — jis negali tolyn iirti.

Cia man ne viskas aišku. Jei gu tie vieniklai vyrai būtų taip įsmeigti į smėlį, tai kaip jie galėtų bėgioti pas merginas ir laisvas kūmutes?

— Ar tamsta mėgsti gerą muziką? — klausia mergina.

• Kas yra meilė? Tai širdies niežėjimas.

• Kvailiam geriau, nes iš tolo jis nesimato.

• Kėdė pasidaro labai kieta, kai kalbėtojas ilgai kalba.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruoštą, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėtą, "Suduvos" išleista knyga su legališkėmis formomis.

Knyga su formomis gauna. 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00.

Juožo Šmotelio

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Grazi, lengvai skaitoma ir įdomi 250 puslapių knyga, sukrauta autoriaus troboje.

Čikagos ir apylinkės lietuviai, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knygą pasiimti. Kitur gyvenantieji prašomi užsakyti paštu.

Autoriaus adresas:
7114 S. Campbell Ave.
Chicago, IL 60629
Knygos kaina — 5 doleriai.

PERSONAL

Asmenų ieško

MIDDLE AGE, intelligent, secure Ukrainian man seeks good Christian woman, age 45-60, for friendship and marriage. Enclose photo, if possible, and phone number. Write:

Box 241
c/o Naujienos
1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill. 60608

REAL ESTATE

Home, Zeme — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

Home, Zeme — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

• LIETUVISKAS RESTORANAS su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis, lengvos pirkimo sąlygos.
• 2 BUTŲ MEDINIS prie 68-tos ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.
• MURINIS BUNGALOW Brighton Parke, 15 metų. Reikia skubiai parduoti. Neaukšta kaina.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI,

nuomoti ar apdrausti savo nuosavybę. Čikagoje ar bet kur Amerikoje, prašome skambinti ar užėiti į mūsų įstaigą.

Mes visuomet pasiruošę jums patarnauti. Mes priklausome MLS ir turime kompiuterį. Virš 500-tai namų pasirinkimui. BUDRAITIS REALTY CO. 6600 S. Pulaski Road Tel. 767-0600 Independently owned and operated

Atdaras apžiūrėjimui

SEKMADIENĮ, GEGUŽĖS 25 D.

1-5 val. popiet
6732 So. Springfield Ave.

SAVININKAS PARDUODA originalią 7 kambarių labai patrauklią rezidenciją ant kampinio sklypo. Jūs turite ją pamatyti pilnam įvertinimui. Spinduliuojančio oro šiluma, 3/4 vonios, įrengtas beismantas su natūraliu židiniu, baru ir indu plovykla, 2 virtuvės, dviejų mašinų mūrinis garažas. Parduodamas už geriausią pasiūlymą. Atvykite pamatyti ir įsitikinti.

MARQUETTE PARKE, blokas nuo li-goniaus, skubiai parduodamas 2 butų mūrinis su 2 kamb. beismante ir 2 mašinų garažu. Tik \$49,000. Tel. 925-6565

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COOKS

Evenings. Must Apply in Person. Salary Open. Apartment available. Hospitalization Insurance. PARKWAY RESTAURANT 3035 Belvidere Waukegan, Ill. 336-0222

COUPLE

Help exchange for small furnished country cottage. 8 hours Saturday for male. 16 hours Wednesday and Thursday for female. Call in English between 7-9 P.M. — 985-9112

— Sovietų propagandistai tvirtina, kad grūdai iš Amerikos neimportuojami ne dėl uždraudimo, bet dėl amerikiečių agrikultūros sužlugimo.

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI
Turio Čikagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiešiuose greit, garantuoti ir sažiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS 451 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams Kreiptis:
A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

GENERAL REMODELING
• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Stalniai darbai, cemento laiptai, porčiai, stogai ir visa kita.
FETINGIS CONSTRUCTION 7152 So. Kedzie Avenue Tel. 776-8505

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimai ir Taisymai
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMXUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolski, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642, 424-4654
State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATU DRAUGIA

VALDEMARAS BYLAITIS

ir VINCAS BRIZGYS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

DENTURE WEARERS

A major advancement

CUSHION GRIP

DENTURE ADHESIVE

one application holds comfortably up to 4 days

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2%
5 year
Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

PETER KAZANAUSKAS, President

HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: Virginia 7-7747